

LAPSEN KIELEN KEHITYKSEN HAVAINNOINTILOMAKE ESI- JA ALKUOPETUKSEEN

Lapsen nimi:

Syntymäaika:

Äidin äidinkieli:

Isän äidinkieli:

Kieli lapsen kasvuympäristössä:

---

1. VUOROVAIKUTUS JA KESKUSTELU	ESIOPETUS			1 LK			2 LK			
	Ei vielä	Jonkin verran	Kyllä	Tarkempi kuvaus: Kuinka? Millaisissa tilanteissa?		Ei vielä	Jonkin verran	Kyllä	Tarkempi kuvaus: Kuinka? Millaisissa tilanteissa?	
Keskustelee <ul style="list-style-type: none"> osallistuu keskusteluun ilmaisee itseään ja esittää kysymyksiä osaa käyttää tilannesidonnaista kieltä 										
Kertoo <ul style="list-style-type: none"> spontaanisti suuressa ryhmässä spontaanisti pienryhmässä kehotuksesta 										
Kuuntelee aktiivisesti <ul style="list-style-type: none"> aikuista/opettajaa toisia lapsia osaa jatkaa toisen lapsen kertomaa osaa odottaa vuoroaan keskustelutilanteessa 										
Ymmärtää ohjeita <ul style="list-style-type: none"> yksilöllisesti annettuja ryhmälle annettuja 										
Anna yleiskuva siitä, miten lapsi kommentoi. Huomioi lapsen aktiivisuus, oma-aloitteisuus sekä yhteistyökyky. Millaisissa tilanteissa lapsi ilmaisee itseään äidinkielellään tai toisella kielellä?										

2. KIELELLINEN ILMAISUTAITO	ESIOPETUS				1 LK				2 LK			
	Ei vielä	Jonkin verran	Kyllä	Tarkempi kuvaus: Kuinka? Millaisissa tilanteissa	Ei vielä	Jonkin verran	Kyllä	Tarkempi kuvaus: Kuinka? Millaisissa tilanteissa	Ei vielä	Jonkin verran	Kyllä	Tarkempi kuvaus: Kuinka? Millaisissa tilanteissa
Ilmaisee ajatuksiaan, kokemuksiaan ja kysyy sujuvalla suomen kielellä												
Kertoo ajankohtaisista tapahtumista <ul style="list-style-type: none"> tilannesidonnaisella kielellä kielellä, joka ei liity tilanteeseen/tapahtumaan 												
Kertoo kuulemansa sadut, kertomukset, vitsit, arvoitukset jne.												
Reflektoi satuja ja kertomuksia.												
Muistaa asioita ja osaa yhdistää omiin kokemuksiinsa.												
Leikkii äännteillä, riimeillä ja loruilla sekä keksii omia sanoja ja mielikuvituskieltä.												
Sujuva, kohtalaisen laaja sanavarasto.												
Anna yleiskuva lapsen ilmaisutaidosta. Millaisissa tilanteissa lapsi ilmaisee itseään äidinkielellä tai toisella kielellä? Huomioi lapsen artikulaatio.												

3. LUKU- JA KIRJOITUSTAIDON KEHITTYMINEN	ESIOPETUS				1 LK				2 LK			
	Ei vielä	Jonkin verran	Kyllä	Tarkempi kuvaus: Kuinka? Millaisissa tilanteissa	Ei vielä	Jonkin verran	Kyllä	Tarkempi kuvaus: Kuinka? Millaisissa tilanteissa	Ei vielä	Jonkin verran	Kyllä	Tarkempi kuvaus: Kuinka? Millaisissa tilanteissa
Motivaatio ja kiinnostus <ul style="list-style-type: none"> • on kiinnostunut lukemisesta ja kirjoittamisesta • selaa kirjoja, lehtiä, sähköisiä tekstejä jne. • lukee ”leikisti” • kirjoittaa ”leikisti” 												
Hahmottaa/Paikallistaa <ul style="list-style-type: none"> • alkuääne, loppuääne (äänteiden lkm) • tavut sanoissa • sanoja sanojen sisältä 												
Kirjoittaa <ul style="list-style-type: none"> • käyttää kirjoitusta luovasti ja kommunikatiivisesti leikissä • käsin oman nimensä • kopioi tekstejä • kokonaisia lauseita • sanoja • omia kirjoitelmia, kertomuksia, viestejä • kommunikoi tekstin välityksellä ympäristön kanssa • tietokoneella 												
Lukee <ul style="list-style-type: none"> • äänteiden avulla • yksittäisiä sanoja • kokonaisia lauseita • kirjoja • sujuvasti • ymmärtää lukemansa tekstin sisällön • reflektoi ja tulkitsee tekstin sisällön 												
Anna yleiskuva lapsen kirjoittamisesta ja lukemisesta. Oletko huomannut lapsen kirjoittavan ja lukevan paljon äidinkielellä/toisella kielellä? Millaisissa tilanteissa? Kommentoi lapsen tavaamista. Tiedostaako lapsi itse tavaavansa?												